

Napotki za vnos podatkov o letu izida (podpolja 100bcd in 210d)

Izraz "založništvo, distribucija itd." zajema vse dejavnosti, ki se tičejo zalaganja, distribucije, izdajanja in izhajanja knjižničnega gradiva. V 4. območju po ISBD zabeležimo tudi podatke, ki se nanašajo na tisk ali drugačne načine izdelave, vendar so ti podatki ločeni od podatkov o založništvu, distribuciji itd. (PREKAT 4.0).

Del podatkov o založništvu, distribuciji itd. so tudi podatki o letu izida, copyrighta in tiskanja. V bibliografski zapis jih v formatu COMARC/B vnašamo v polje 100, kamor vnašamo kodirane splošne podatke o obdelavi, ter v polje 210, kamor vnašamo podatke o založništvu, distribuciji itd. Podatki v polju 210 ustrezajo podatkom v 4. območju po ISBD.

V nadaljevanju bi želeli opozoriti na posebnosti, na katere lahko naletimo pri kreiranju bibliografskih zapisov za **monografske publikacije, zaključene ob izidu ali v enem koledarskem letu**. Uporaba posameznih podpolj je pojasnjena pri posameznih primerih.

Opis podpolj

Podpolje 100b – Oznaka za leto izida

Koda v neponovljivem podpolju 100b pojasnjuje datume, vnesene v podpolje *100c – Leto izida 1* in v podpolje *100d – Leto izida 2*. Koda v podpolju 100b se nanaša na dejansko leto izida publikacije, čeprav ta podatek na publikaciji ni zmeraj natisnjen (npr. zatipkane letnice ipd.).

V primeru, da katalogiziramo publikacijo, za katero je v podpolju 101b ustrezna koda *d – publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, je vnos kode priporočljiv. Če je ustrezna katerakoli druga koda, je vnos obvezen. Koda v podpolju 100b mora biti usklajena s podatki v podpoljih 100c, 100d in 210d.

Podpolje 100c – Leto izida 1

V neponovljivo podpolje 100c vnesemo ustrezno letnico. Vnos podpolja v zapis je obvezen, podatek v njem pa mora biti usklajen s podatki v podpoljih 100b in 210d.

Podpolje 100d – Leto izida 2

V neponovljivo podpolje 100d vnesemo ustrezno letnico glede na oznako za leto izida v podpolju 100b. V podpolje 100d v določenih primerih vnesemo podatek, ki ni letnica, npr. "9999", kadar publikacija še izhaja, "?????" za kontinuirane vire neznanega statusa (100b = c) ali "MMDD" (mesec, dan), kadar želimo vnesti natančen datum izida (100b = j). Podatek v podpolju 100d mora biti usklajen s podatki v podpoljih 100b in 210d.

Podpolje 210d – Leto izida, distribucije itd.

V neponovljivo podpolje 210d vnesemo leto izida. Če leto izida ni znano, vnesemo v podpolje 210d leto izdelave ali leto copyrighta.

Kadar k letu izida navedemo še leto copyrighta (leto izida ni enako kot leto copyrighta), vnesemo obe letnici v podpolje 210d, ločimo ju z vejico. Pred leto copyrighta dodamo okrajšavo "cop."

Kadar se leto izida in leto izdelave razlikujeta, leto izdelave vnesemo v podpolje 210h.

Kadar ni znano niti leto izida niti leto izdelave ali leto copyrighta, navedemo obdobje izida z ustreznim pojasnilom v oglatem oklepaju.

Vnos podatka o letu izida, distribucije itd., ki ga vnesemo v podpolje 210d, je po katalogizacijskih pravilih obvezen.

Posebnosti pri katalogizaciji

- **Napačna letnica na naslovni strani** (pravilna letnica je na ovoju, v kolofonu ali pa smo jo ugotovili)

V podpolje 100b vnesemo kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c pravilno ali ugotovljeno leto izida, v podpolje 100d pa napačno leto izida, ki je v tem primeru navedeno na naslovni strani. V podpolje 210d vedno prepisemo letnico z naslovne strani, za pojasnilom [*i. e.*] pa dodamo še pravilno letnico, ki je lahko navedena na drugem mestu v publikaciji ali pa smo jo ugotovili.

Primeri:

100__ **b d**
      c 1999
      d 1998

210 __ **d** 1998 [*i. e.*] 1999   (*na naslovni strani je letnica 1998, v kolofonu je pravilna letnica 1999*)

100__ **b d**
      c 2004
      d 2003

210 __ **d** 2003 [*i. e.* 2004]   (*na naslovni strani je letnica 2003, pravilna letnica je navedena na ovoju ali jo je ugotovil katalogizator*)

100__ **b d**
      c 1983
      d 1938

210 __ **d** 1938 [*i. e.* 1983]   (*tiskarska napaka*)

- **Sestavljena letnica pri monografskih publikacijah** (npr. 1998/1999)

V primeru sestavljene letnice, kadar gre za prehod med dvema letoma, vnesemo v podpolje 100b kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c dejansko letnico izida, v podpolje 100d pa drugo od dveh letnic. V podpolje 210d vnesemo v skladu s katalogizacijskimi pravili le dejansko leto izida – običajno ga lahko ugotovimo iz vsebine publikacije. V polje 300 vnesemo opombo o sestavljeni letnici.

Primeri:

100__ **b** d
       c 1998
       d 1999
 210__ **d** 1998   *(dejanska letnica izida je zgodnejša letnica)*
 300__ **a** Na nasl. str. leto izida 1998/1999

100__ **b** d
       c 1999
       d 1998
 210__ **d** 1999   *(dejanska letnica izida je kasnejša letnica)*
 300__ **a** Na nasl. str. leto izida 1998/1999

(V zapisih za serijske publikacije v primeru vpisa sestavljene letnice vnesemo v podpolje 100c samo prvo letnico. V polju 207 navedemo podatke o številčenju v obliki, kakršna je na publikaciji, zato v tem primeru vnesemo sestavljeno letnico. V podpolje 210d vnesemo dejansko prvo leto izida, pri publikacijah, ki so prenehale izhajati, pa dejansko prvo in zadnje leto izida.)

- **Leto izida ni navedeno v predpisanem viru**

Če podatek o letu izida ni naveden v predpisanem viru za 4. območje po ISBD, temveč na ovoju, med besedilom ipd., ali pa smo leto izida ugotovili sami, vnesemo v podpolje 100b kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c pa leto izida. V podpolju 210d zapišemo podatek o letu izida v oglatem oklepaju.

Primer:

100__ **b** d
       c 1917
 210__ **d** [1917]

- **Verjetno leto izida**

Če v publikaciji leto izida ni navedeno, določimo pa lahko verjetno leto izida, vnesemo v podpolje 100b kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c pa verjetno leto izida. V podpolju 210d zapišemo podatek o verjetnem letu izida v oglatem oklepaju in dodamo vprašaj.

Primer:

100__ **b** d
      c 1820
210__ **d** [1820?]

- **Leto izida pri zbornikih, razstavnih katalogih**

- Leto izida je preverjeno

Kadar v zborniku sestanka ali katalogu razstave leto izida ni navedeno, je pa navedeno leto sestanka ali razstave, preverimo leto izida. Preverjeno leto izida je lahko enako letu sestanka ali razstave ali pa se razlikuje od leta, ki je objavljeno v publikaciji. V obeh primerih v podpolje 100c vnesemo preverjeno leto izida, v podpolje 210d pa preverjeno leto izida zapišemo v oglatem oklepaju. V podpolje 100b vnesemo kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*.

Primeri:

100__ **b** d
      c 1984
210__ **d** [1984] (*v zborniku podatek o letu izida ni naveden, je pa navedeno leto sestanka **1984**; preverili smo lahko, da je bilo dejansko leto izida leto **1984**, zato to letnico vnesemo v podpolje 100c in v oglatem oklepaju v podpolje 210d*)

100__ **b** d
      c 1984
210__ **d** [1984] (*v zborniku podatek o letu izida ni naveden, je pa navedeno leto sestanka **1982**; preverili smo lahko, da je bilo dejansko leto izida leto **1984**, zato to letnico vnesemo v podpolje 100c in v oglatem oklepaju v podpolje 210d*)

- Leto izida ni preverjeno

Kadar v zborniku sestanka ali katalogu razstave leto izida ni navedeno in ga tudi ne moremo preveriti, je pa navedeno leto sestanka ali razstave, velja leto sestanka ali razstave za verjetno leto izida publikacije. V podpolje 100b vnesemo kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c pa leto sestanka ali razstave kot leto izida 1. V podpolju 210d navedemo leto sestanka ali razstave kot verjetno leto izida, in sicer v oglatem oklepaju z vprašajem.

Primer:

100__ **b** d

c 1995

210__ **d** [1995?] *(v zborniku podatek o letu izida ni naveden, je pa naveden podatek o letu sestanka, ki smo ga določili kot podatek o verjetnem letu izida 1 ter ga v oglatem oklepaju z vprašajem vnesli v podpolje 210d)*

- **Poznano ali ugotovljeno je le obdobje, v katerem je delo izšlo**

Kadar leto izida ni navedeno, prav tako pa ne moremo določiti niti verjetnega leta izida, poskušamo določiti obdobje izida publikacije. V podpolje 100b vnesemo kodo *f* – *publikacija z negotovim letom izida*, v podpolje 100c prvo možno leto izida, v podpolje 100d pa zadnje možno leto izida. V podpolju 210d zapišemo obdobje izida v oglatem oklepaju, npr. [18--], [194-] ali [med 1923 in 1927].

Primeri:

100__ **b** f

c 1800

d 1899

210__ **d** [18--] *(delo je izšlo v 19. st.)*

100__ **b** f

c 1940

d 1949

210__ **d** [194-] *(delo je izšlo v obdobju 1940–1949)*

100__ **b** f

c 1923

d 1927

210__ **d** [med 1923 in 1927] *(delo je izšlo med letoma 1923 in 1927)*

- **Leto copyrighta**

Če v publikaciji ni navedeno niti leto izida niti leto izdelave, navedeno pa je leto copyrighta, v podpolje 100b vnesemo kodo *h* – *publikacija z letom izida in copyrighta*, v podpolje 100c pa leto copyrighta. Leto copyrighta vnesemo tudi v podpolje 210d skupaj z okrajšavo za copyright.

Če je v publikaciji navedenih več letnic copyrighta, navedemo le najnovejšo.

Primeri:

100__**b** h
    c 1993
210__**d** cop. 1993

100__**b** h
    c 2002
210__**d** cop. 2002   *(v publikaciji je natisnjen podatek: Copyright © 2002, 1997;
    navedemo samo najnovejšo letnico copyrighta)*

- **Leto izida ni enako letu copyrighta**

Kadar se leto izida (ali leto izdelave) razlikuje od leta copyrighta, obvezno navedemo leto izida. Zraven leta izida lahko navedemo tudi leto copyrighta, kadar menimo, da je to potrebno (v skladu z ISBD) – običajno takrat, kadar se letnici bistveno razlikujeta. Katalogizator se za navedbo podatka o letu copyrighta odloči po lastni presoji (odvisno od vsebine publikacije, zastarelosti informacij itn.), mora pa biti pozoren na to, da se podatki v podpoljih 100bc(d) in 210d ujemajo.

Če navedemo le leto izida, v podpolje 100b vnesemo kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolji 100c in 210d pa leto izida.

Primeri:

100__**b** d
    c 1991
210__**d** 1991   *(v publikaciji je navedeno tudi leto copyrighta 1984)*

100__**b** d
    c 2003
210__**d** 2003   *(v publikaciji je navedeno tudi leto copyrighta 2001)*

Če navedemo leto izida in leto copyrighta, vnesemo v podpolje 100b kodo *h* – *publikacija z letom izida in copyrighta*, v podpolje 100c leto izida, v podpolje 100d pa leto copyrighta. V podpolje 210d navedemo leto izida in leto copyrighta z okrajšavo za copyright.

Primeri:

100__ **b** h
    c 1991
    d 1984
210__ **d** 1991, cop. 1984

100__ **b** h
    c 2003
    d 2001
210__ **d** 2003, cop. 2001

- **Leto izida je enako letu copyrighta**

Kadar se v publikaciji objavljeno leto izida in leto copyrighta ne razlikujeta, vnesemo v podpolje 100b kodo *d* – *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolje 100c pa leto izida. V podpolje 210d vnesemo leto izida, leta copyrighta pa v tem primeru ne navajamo.

Primer:

100__ **b** d
    c 2004
210__ **d** 2004 (*v publikaciji je natisnjeno leto izida 2004 in leto copyrighta 2004*)

IZUM, oddelek Razvoj vzajemne katalogizacije

NUK, Bibliotekarski raziskovalni center

Pripravljeno: 10. 4. 2009